

3^ο ΕΠΑ.Λ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ 2015-16

PROJECT ΤΟΥ Β' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ ΤΗΣ Α' ΤΑΞΗΣ

"Ο αθλητισμός και τα σύγχρονα προβλήματά του"

Επίβλεψη: Δημήτριος Κοντοστέργιος ΠΕ.13

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	3
Η ομάδα μας.....	4
Εισαγωγή.....	5
Η έννοια του αθλητισμού.....	6
Η ιστορία του αθλητισμού.....	6
Η σημασία του αθλητισμού στη ζωή μας.....	7
Τα αρνητικά φαινόμενα του αθλητισμού α) Η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού.....	8
Ντόπινγκ: η κατάρα του αθλητισμού.....	9
Τα αναβολικά και οι επιπτώσεις τους στους αθλητές.....	10
β) Χουλιγκανισμός και βία.....	14
Ο χουλιγκανισμός στην Ελλάδα	15
Τρόποι για την αποκατάσταση των αρνητικών πτυχών του αθλητισμού.....	16
Πηγές.....	18
Αφίσα.....	19

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα εργασία επικεντρώνεται σε θέμα κοινωνικού προβληματισμού, με σκοπό την ενημέρωση και προαγωγή της σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής υγείας των μαθητών.

Συγκεκριμένα επιχειρείται η ανάδειξη των σύγχρονων προβλημάτων του αθλητισμού, των αιτιών και των συνεπειών τους στην κοινωνία. Παρουσιάζονται οι τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης των αρνητικών φαινομένων, έτσι ώστε ο αθλητισμός να αποτελέσει σημαντικό θεσμό μετάδοσης προτύπων και αξιών για την νεολαία.

Στη συγκεκριμένη εργασία θα προσπαθήσουμε να δώσουμε απαντήσεις στα παρακάτω ερωτήματα:

- Η έννοια του αθλητισμού.
- Η ιστορία του αθλητισμού.
- Ωφέλειες του αθλητισμού.
- Αρνητικά φαινόμενα του αθλητισμού
- Πρωταθλητισμός-Εμπορευματοποίηση του αθλητισμού (έννοια, αίτια ,συνέπειες).
- Αναβολικά (doping) (έννοια, αίτια ,συνέπειες).
- Χουλγκανισμός και βία (έννοια, αίτια ,συνέπειες)
- Αντιμετώπιση των αρνητικών φαινομένων του αθλητισμού.

Το παραπάνω θέμα συνδυάζει πληροφορίες που θα αντληθούν από την Πολιτική Παιδεία, την Κοινωνιολογία, τη Χημεία, την Αγωγή Υγείας κ.ά
Τα αναμενόμενα οφέλη που θα προκύψουν είναι:

- ✓ να ενημερωθούν και να πληροφορηθούν οι μαθητές/ριες για τα σύγχρονα προβλήματα του αθλητισμού (αίτια , συνέπειες, πρόληψη, τρόποι διαχείρισης),
- ✓ να ευαισθητοποιηθούν και να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές/ριες για τη σημασία του αθλητισμού για την σωματική και ψυχική τους υγεία,
- ✓ να ενεργοποιηθούν οι μαθητές/ριες με την βιωματική προσέγγιση και να ανταλλάξουν απόψεις-ιδέες σχετικά με προσωπικές τους εμπειρίες,
- ✓ να προτείνουν λύσεις για τη σωστή διαχείριση των αρνητικών φαινομένων του αθλητισμού,
- ✓ να λειτουργήσουν οι μαθητές/ριες ως πολλαπλασιαστές στη σχολική κοινότητα, την οικογένεια, την τοπική κοινωνία με γενικότερες και μακροπρόθεσμες προοπτικές.

Η ΟΜΑΔΑ ΜΑΣ

Α΄ ΥΠΟΟΜΑΔΑ

**ΤΖΑΦΑΪ
ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ**

**ΣΙΩΖΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**

**ΚΩΣΤΑΝΑΣΙΟΥ
ΜΑΡΙΑ ΕΛΕΝΗ**

**ΚΩΣΤΑΓΙΑΝΝΗ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ**

**ΣΟΥΛΑΪ
ΝΤΕΝΤΑΝ**

**ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ**

**ΘΕΟΔΩΡΗ
ΔΗΜΗΤΡΑ**

Γ΄ ΥΠΟΟΜΑΔΑ

**ΛΑΤΣΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ**

**ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ**

**ΣΙΝΤΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΑ**

Εισαγωγή

Το αγωνιστικό πνεύμα ανέκαθεν, στάθηκε παράγοντας αποφασιστικός στην ανάπτυξη της ελληνικής ιστορίας, κατακτούσε το πνευματικό και το θρησκευτικό βάθος. Αν θυμηθούμε τους αγώνες που μας ιστορεί η Οδύσσεια στο νησί των Φαιάκων θα καταλάβουμε τη διαφορά. Εκεί οι άντρες συναγωνίζονται σε διάφορα αθλήματα ποιος θα ξεπεράσει τον άλλον, γιατί, λέει ένας νεαρός Φαίακας,

«δεν υπάρχει μεγαλύτερη δόξα για τον άντρα, που βρίσκεται στη ζωή, απ' αυτό που κατορθώνει με τα χέρια και τα πόδια», μια ρήση που βαθαίνει στη γνωστή ομηρική επιταγή «αιέν αριστεύειν και υπείροχον έμμεναι άλλων». Αυτή η φυσική διάθεση του ανθρώπου να δοκιμάσει τις δυνάμεις του και να ξεπεράσει το διπλανό του στάθηκε, βέβαια, το αρχικό κίνητρο για την αγωνιστική διάθεση των Ελλήνων. Το ίδιο κίνητρο υπήρχε και σε άλλους λαούς που όμως δεν έφτασαν ποτέ στην ιδέα του αθλητισμού, όπως την εννοούσαν οι αρχαίοι Έλληνες και όπως την οραματίστηκε αργότερα ο βαρόνος P. de Coubertin.

Δεν είναι δύσκολο να κατανοήσουμε ότι η αθλητική ιδέα, όπως προβάλλει στους ελληνικούς αγώνες, ιδιαίτερα τους Ολυμπιακούς, προϋποθέτει την καταξίωση του ανθρώπου, την πίστη στην ελευθερία του, στην αξία του, στην ισότιμη και δημοκρατική συμμετοχή του στα κοινά και τη συνείδηση της ευθύνης του στον κόσμο. Η καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος στην αρχαία Ελλάδα εδράζεται στις ίδιες εκείνες πνευματικές βάσεις, όπου εδράζονται και οι λοιπές πολιτιστικές αξίες του ελληνικού πολιτισμού. Και πρώτη ανάμεσα σ' αυτές στέκεται η απελευθέρωση του ανθρώπου από τη δεσποτεία κάθε μορφής. Για να κατορθώσει ο άνθρωπος να ζήσει με μια τέτοια υπεύθυνη ελευθερία, έχει ανάγκη να πιστεύει στον εαυτό του, στο κορμί του και στο πνεύμα του, με μια λέξη στην υπέρτατη αξία της ανθρώπινης ζωής.

Αυτές οι θεμελιακές αρχές των Ελλήνων προβάλλουν και πραγματώνονται σε μια ιδεατή μορφή στις μεγάλες δημόσιες εκδηλώσεις τους. Ανάμεσα σ' αυτές εντελώς ιδιαίτερη θέση κατέχουν οι Ολυμπιακοί αγώνες, που αποτελούν την υπέρτατη έκφραση του αθλητικού πνεύματος. Αυτό το πνεύμα της πίστης στον άνθρωπο, στη σωματική του αλκή και στην ηθική του καταξίωση, το πνεύμα της δημοκρατικής ισότητας και της πανανθρώπινης συναδέλφωσης,

της παγκόσμιας ειρήνης και αγάπης, γεννήθηκε στην Ελλάδα και εκφράστηκε καιρία με τους Ολυμπιακούς αγώνες.

Με την πάροδο των χρόνων, όμως, αυτό το πνεύμα άρχισε να αλλοιώνεται, χάθηκε, οι άνθρωποι έγιναν πιο εγωκεντρικοί κι ο αθλητισμός στράφηκε σε άλλες αξίες,

γεμίζοντας «πληγές». Τα χρήματα έφεραν το ντόπινγκ, τη βία και πολλές φορές την αλαζονεία. Ακόμα κι η πολιτική τραυμάτισε αρκετές φορές το αθλητικό κίνημα.

Η έννοια του αθλητισμού

Ο αθλητισμός είναι η συστηματική σωματική καλλιέργεια και δράση με συγκεκριμένο τρόπο, ειδική μεθοδολογία και παιδαγωγική με σκοπό την ύψιστη σωματική απόδοση, ως επίδοση σε αθλητικούς αγώνες, στο αθλητικό και κοινωνικό γίγνεσθαι. Παράλληλα ο αθλητισμός είναι ένας κοινωνικός θεσμός ο οποίος αντικατοπτρίζει τη δεδομένη κοινωνία και τον πολιτισμό της. Για παράδειγμα στην Αρχαία Ελλάδα, ο αθλητισμός στην Αθήνα θεωρούταν κοινωνικό και πολιτισμικό αγαθό και είχε παιδαγωγικό χαρακτήρα, ενώ αντίθετα στην Σπάρτη ο αθλητισμός

χρησιμοποιούταν για την στρατιωτική εκπαίδευση. Ωστόσο σημαντική είναι η στρωματική διάσταση του αθλητισμού στο πέρασμα του χρόνου. Η γενική τάση ήταν ιδίως τον 18ο και 19ο αιώνα τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα να ασχολούνται με τα «λαϊκά παιχνίδια» όπως το ποδόσφαιρο, ενώ τα ανώτερα κοινωνικά στρώματα με τα «ευγενή αθλήματα» όπως ήταν η ιππασία και η ξιφασκία.

Ωστόσο, πρέπει να διαχωριστεί η έννοια της άθλησης από την έννοια της άσκησης. Η άσκηση γίνεται άθληση όταν αποκτά ανταγωνιστικό χαρακτήρα. Για παράδειγμα ένας που τρέχει στο δρόμο ασκείται, ωστόσο αν έχει κάποιον αντίπαλο ώστε για το ποιος θα τερματίσει πρώτος ή ακόμα κι αν ανταγωνίζεται τον ίδιο του τον εαυτό, με το χρονόμετρο, αθλείται. Επίσης πρέπει να προστεθεί και η έννοια, της κίνησης.

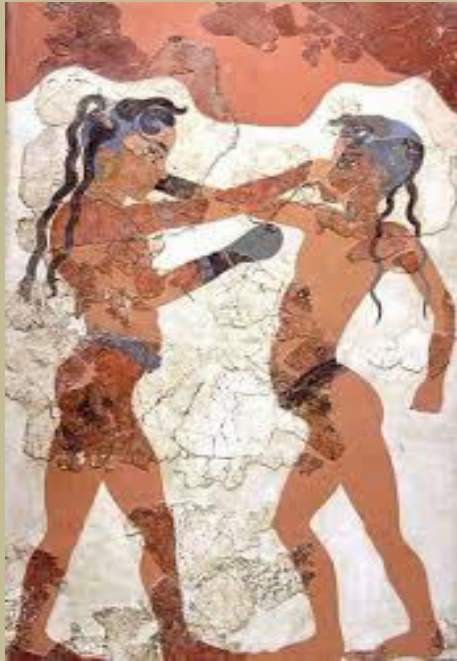
Ο αθλητισμός μπορεί να πάρει πέντε μορφές, είτε ως ερασιτεχνικός, είτε ως επαγγελματικός,

είτε ως μαζικός αθλητισμός, είτε ως φυσικές δραστηριότητες, είτε με την μορφή των παιχνιδιών.

Η ιστορία του αθλητισμού

Ο αθλητισμός ήδη από τα αρχαία χρόνια έπαιζε πολύ σημαντικό ρόλο στη ζωή των ανθρώπων. Η ανάγκη της άμυνας ή της επίθεσης, η προσπάθεια περάσματος μιας υδάτινης έκτασης ή η αναρρίχησης σε δέντρα ήταν η αφορμή που τους οδήγησε να ασχοληθούν με τον αθλητισμό. Πολλοί πίστευαν ότι ο ιδανικός πολίτης ήταν ολοκληρωμένος στο σώμα και ολοκληρωμένος στο νου και στη ψυχή. Ο Σωκράτης υποστήριζε "κανένας πολίτης δεν έχει δικαίωμα να παραμελήσει τη φυσική αγωγή διότι είναι καθήκον του να βρίσκεται σε άριστη φυσική κατάσταση ,έτοιμος να υπερασπιστεί την πατρίδα του σε περίπτωση κινδύνου". Έτσι ο αθλητισμός αποτελούσε μέσο αγωγής με κύριο στοιχείο του τον ανταγωνισμό και την άμιλλα. Οι

πιο σημαντικοί αγώνες εκείνης της εποχής ήταν τα Πύθια, τα Ίσθια τα Νέμεα τα Ήρεια και οι Ολυμπιακοί αγώνες που ξεκίνησαν το 776 π.Χ. Μία Ολυμπιακή νίκη αποτελούσε πάντα το μεγαλύτερο έπαθλο που μπορούσε να κερδίσει κανείς και ο νικητής ξαναγύριζε θριαμβευτής στην πατρίδα του. Τα αγωνίσματα της αρχαίας Ελλάδας ήταν : ο δρόμος, η πάλη, η πυγμαχία, η δισκοβολία, ο ακοντισμός , ο δρόμος και το πένταθλο. Οι αθλητές δεν αγωνίζονταν για κάποιο έπαθλο αλλά σκοπός τους ήταν η εκγύμναση του σώματός τους .

Αργότερα στα ρωμαϊκά χρόνια ο αθλητισμός εμπορευματοποιήθηκε με την εμφάνιση επαγγελματιών αθλητών .Οι Ρωμαίοι όπως γίνεται και σήμερα πλήρωναν τεράστια ποσά για να αποκτήσουν τους καλύτερους αθλητές με τους οποίους θα εξασφάλιζαν μια νίκη στους Ολυμπιακούς αγώνες. Δηλαδή αυτοσκοπός για τους Ρωμαίους άρχισε να γίνεται η νίκη για τα χρήματα από μέρος του αθλητή και των χρηματοδοτών του. Έτσι ο αθλητισμός έπαψε να είναι μέσο ψυχαγωγίας καθώς μετατράπηκε σε μέσο διασκέδασης .Ακόμη ,στα ρωμαϊκά χρόνια οι αυτοκράτορες χειραγωγούσαν τις μάζες έτσι ώστε να φανατίζονται με τον αθλητισμό και να μην ασχολούνται με τα πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα .Έτσι οι πολίτες αφοσιώνονταν σε ορισμένα αθλήματα και δεν αντιδρούσαν στις πολιτικές των αυτοκρατόρων .Ανάπτυξη του

αθλητισμού υπήρξε και στο Βυζάντιο. Πριν από κάποια χρόνια υπήρξε η άποψη ότι στο Βυζάντιο δεν ασχολούνταν με τον αθλητισμό αλλά μόνο με τις αρματοδρομίες. Έρευνες που έγιναν απέδειξαν ότι η άθληση σαν στοιχείο της αρχαίας ελληνικής κουλτούρας δεν έπαψε να υπάρχει σαν γνώρισμα στον ελληνικό τουλάχιστον βυζαντινό πληθυσμό.

Την εποχή του Βυζαντίου όλοι οι θρησκευτικοί αγώνες είχαν καταργηθεί διότι θεωρούνταν ειδωλολατρικοί και δεν επιτρέπονταν στην χριστιανική κοινωνία .Παρ' όλα αυτά όχι για θρησκευτικούς λόγους αλλά από συνήθεια και για ψυχαγωγικούς λόγους οι Βυζαντινοί συνέχισαν να γυμνάζονται . Μετά την πτώση του Βυζαντίου στους Τούρκους ξεκινάει μία νέα ιστορική περίοδος για τους Έλληνες .Η άθληση της εποχής αυτής έχει τις ρίζες της στους τελευταίους αιώνες του Βυζαντίου .Χωρίζεται σε δύο είδη την λεβέντικη και την λαϊκή .Η πρώτη η λεβέντικη ,ήταν αυτή που έκαναν οι κλέφτες και οι αρματολοί οι οποίοι την χρησιμοποιούσαν περισσότερο για στρατιωτικούς λόγους .Η άλλη μορφή είναι η λαϊκή .Σ' αυτήν έχουμε πολλά παιχνίδια και αγωνίσματα που τα χρησιμοποιούσε ο λαός για ψυχαγωγικούς σκοπούς. Συμπερασματικά ο αθλητισμός αναβίωσε από τα αρχαία χρόνια μέχρι τα σημερινά παρόλο που δέχτηκε πολλές μεταβολές

Η σημασία του αθλητισμού στη ζωή μας

Ο αθλητισμός είναι η συστηματική σωματική καλλιέργεια και δράση με συγκεκριμένο τρόπο, ειδική μεθοδολογία και παιδαγωγική, με σκοπό την ύψιστη σωματική απόδοση. Οι ωφέλειες του αθλητισμού στην ανθρώπινη ζωή είναι τεράστιες και καλό θα ήταν να κατανοηθούν όσο το δυνατόν γρηγορότερα.

Στη ζωή του σημερινού ανθρώπου της πόλης και της ρουτίνας κυριαρχούν τα συναισθήματα του άγχους, της μονοτονίας και της μοναξιάς. Το καθημερινό στρες και η γενικότερη κατάσταση της χώρας έχουν οδηγήσει μεγάλο μέρος των συνανθρώπων μας στο κάπνισμα, το ποτό, το ξενύχτι και τα ναρκωτικά, θεωρώντας πως με αυτό τον τρόπο ξεπερνούν τα προβλήματα της καθημερινότητας και βελτιώνουν τη ζωή τους. Μέσα σε αυτόν τον παραλογισμό ο αθλητισμός μπορεί να

αποτελέσει μια εξαιρετικά λυτρωτική δραστηριότητα. Ωστόσο, όταν το άτομο έρχεται σε επαφή με τον αθλητισμό από μικρή ηλικία, η συμπεριφορά του καθορίζεται με συγκεκριμένο τρόπο από το ξεκίνημα της ζωής του και πολλά από τα σημερινά κοινωνικά προβλήματα είναι δυνατόν να αποφευχθούν.

Οι άνθρωποι έχουν ανάγκη από καθημερινή φυσική δραστηριότητα, καθώς με αυτό τον τρόπο αναπτύσσουν τόσο τη σωματική όσο και την ψυχική τους υγεία. Εκτός από τις σωματικές ωφέλειες, όπως η καλύτερη κυκλοφορία του αίματος, η αποβολή των τοξινών και η καλύτερη λειτουργία του εγκεφάλου, όσο αφορά το πνευματικό επίπεδο από τις βασικές έννοιες που διδάσκεται το άτομο μέσω του αθλητισμού είναι η βούληση, η αντοχή, η υπομονή, η επιμονή, η αγωνιστικότητα, η εργατικότητα, η σιγουριά, η δύναμη και η κοινωνικότητα. Εξίσου σημαντικό, όμως, είναι και το γεγονός ότι μέσα από τον αθλητισμό το άτομο αντιλαμβάνεται και αποδέχεται τη διαφορετικότητα και καλλιεργεί την ιδέα του αλληλοσεβασμού και της ανεκτικότητας.

Παρά τα μεγάλα και ανεκτίμητα οφέλη, που προσφέρει ο αθλητισμός, σύνηθες αποτελεί το φαινόμενο της εγκατάλειψής του από πολλούς. Η εμπορευματοποίησή του με την εμφάνιση του πρωταθλητισμού με κάθε μέσον, τα συχνά φαινόμενα βίας οι πράξεις χουλιγκανισμού, η υβριστική συμπεριφορά σε γήπεδα, κατά τη διάρκεια αγώνων - πολλές φορές με ρατσιστική διάθεση, ο παραλογισμός που εκδηλώνεται από ομάδες φιλάθλων κυριαρχούν σε καθημερινό επίπεδο, αποσυντονίζουν και απομακρύνουν τους ανθρώπους από τον αθλητισμό.

Τα αρνητικά φαινόμενα του αθλητισμού

α) Η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού

Η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού και ειδικότερα του πρωταθλητισμού έχει επιφέρει σημαντικές αλλοιώσεις στο πνεύμα του συναγωνισμού και της ευγενούς άμιλλας, καθώς πλέον το οικονομικό δέλεαρ είναι τέτοιο που ωθεί πολλούς αθλητές στην υιοθέτηση αθέμιτων τακτικών προκειμένου να διασφαλίσουν τη διάκριση και τη νίκη. Παρατηρείται, έτσι, η χρήση αναβολικών ουσιών, για την επίτευξη όλο και

καλύτερων επιδόσεων, ο χρηματισμός αθλητικών παραγόντων, για να αντιμετωπίσουν ευνοϊκά κάποια ομάδα, καθώς και γενικότερα φαινόμενα διαφθοράς, με στόχο πάντοτε τη μεγιστοποίηση των κερδών μιας αθλητικής ομάδας ή ενός μεμονωμένου αθλητή.

Η επιδίωξη του οικονομικού κέρδους έχει αλώσει προ πολλού ακόμη και το σημαντικότερο αθλητικό γεγονός, τους Ολυμπιακούς Αγώνες, που έχουν πλέον μετατραπεί σε μια πολυέξοδη εμπορική δραστηριότητα. Οι «καθαρές» επιδόσεις των αθλητών, καθώς και το πνεύμα ειρήνευσης, που συνόδευαν άλλοτε αυτούς τους αγώνες, έχουν πλέον αντικατασταθεί με ζητήματα όπως είναι τα τηλεοπτικά δικαιώματα, η διαφημιστική προβολή, τα παγκόσμια ρεκόρ -με όποιο κόστος ή τρόπο-, οι διακρατικοί ανταγωνισμοί, αλλά και τα επιμέρους πολιτικά οφέλη από την κατάλληλη εκμετάλλευση ενός τόσο διαδεδομένου και λαοφιλούς γεγονότος.

Η εμπορευματοποίηση λειτούργησε τελείως αρνητικά ακόμη και σε αθλήματα που κατά παράδοση έχουν πολύ μεγάλη ανταπόκριση στους πολίτες, όπως είναι το ποδόσφαιρο και το μπάσκετ. Οι αγώνες που κάποτε αποτελούσαν μια οικογενειακή επιλογή για ψυχαγωγία γεμάτη συγκινήσεις, έχουν τραπεί σ' ένα πεδίο άκρατου ανταγωνισμού, όπου η διαφθορά και τα οικονομικά συμφέροντα καθοδηγούν και καθορίζουν τα αποτελέσματα και τις νίκες.

Ντόπινγκ: η κατάρα του αθλητισμού

Από τις εποχές της Αρχαίας Ολυμπίας, όπου το μόνο από έπαθλο ήταν ο κότινος από ελιά, η δόξα του νικητή ήταν υπέρλαμπρη. Τόσο, που να αναγκάσει, σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες, ακόμη και τους προγόνους μας να καταφύγουν σε παράτυπες τεχνικές βελτίωσης των δυνατοτήτων τους. Ένα μείγμα κρασιού και στρυκνίνης, ενός δηλητηρίου που σε μικρές δόσεις λειτουργεί σαν διεγερτικό, λέγεται πως ήταν το μυστικό μερικών νεαρών αθλητών στις αρχαίες Ολυμπιάδες. Τα χρόνια πέρασαν, τα μεγέθη έχουν μεγαλώσει πέρα από κάθε φαντασία, αλλά ο διακαής πόθος πολλών αθλητών για νίκη με οποιοδήποτε αντίτιμο έχει παραμείνει αναλλοίωτος μέσα στους αιώνες. Ακόμα και μια τόσο λαμπρή γιορτή, όπως ήταν οι

Ολυμπιακοί αγώνες της Αθήνας κατάφερε να σκιαστεί έστω και λίγο από τα κρούσματα ντόπινγκ σε αθλητές, αποδεδειγμένα ή όχι. Μετάλλια αφαιρέθηκαν, αθλητές αποκλείστηκαν, μεγάλα ονόματα από πολλές χώρες δεν έλαβαν τελικά μέρος στους αγώνες με τις υποψίες περί χρήσης απαγορευμένων ουσιών να πλανώνται πάνω από τα κεφάλια τους. Μα τι είναι τελικά οι ουσίες αυτές και γιατί κάνουν τόσο κακό στον ανθρώπινο οργανισμό;

Σήμερα άλλωστε ο αθλητισμός έχει αλλάξει. Πέρα από τη δεδομένη δόξα του νικητή σε μια Ολυμπιάδα, υπάρχουν και πολλά συνεπακόλουθα που κάνουν το δέλεαρ της επιτυχίας ακόμη μεγαλύτερο. Συναντήσεις στίβου με μεγάλα χρηματικά έπαθλα, χορηγοί, διαφημίσεις, όλα αυτά καταλήγουν στα κέρδη. Και όταν η ζωή ενός αθλητή είναι γεμάτη στερήσεις, συνεχή προσπάθεια, αλλά παράλληλα και αγώνα για επιβίωση με πενιχρά μέσα, αφού οι διακρίσεις απαιτούν πλήρη αφοσίωση στο

άθλημα και κατά συνέπεια καμία άλλη επαγγελματική ενασχόληση, η καταξίωση και οι μεγάλες διακρίσεις γίνονται έως και αναγκαίες.

Έτσι, ορισμένοι αθλητές υποκύπτουν στον πειρασμό και προσπαθούν να ενισχύσουν τον οργανισμό τους και να ανεβάσουν τις επιδόσεις τους με τη χρήση διαφόρων φαρμακευτικών σκευασμάτων. Εδώ να ξεκαθαρίσουμε πως δεν είναι όλες οι ουσίες που χρησιμοποιούνται στο ντόπινγκ ίδιες, ούτε και χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό. Ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε αθλητή, υπάρχουν ουσίες που αυξάνουν το μυϊκό όγκο και τη δύναμη του αθλητή, διεγείρουν, χαλαρώνουν, προκαλούν απώλεια βάρους, καλύπτουν τον πόνο ή απλά κρύβουν τη χρήση άλλων ουσιών. Στη συνέχεια θα ρίξουμε μια ματιά στην κάθε κατηγορία αναβολικών, αναλύοντας τι ακριβώς κάνουν, ποια είναι τα αποτελέσματα αλλά και ποιές είναι οι βλάβες που προξενούν στον οργανισμό.

Τα αναβολικά και οι επιπτώσεις τους στους αθλητές

Στον αθλητισμό απαγορεύεται η χρήση ορισμένων ουσιών, διότι είναι επιβλαβείς για την υγεία των αθλητών, θεωρείται αθέμιτος ανταγωνισμός και εξαπάτηση των θεατών.

Όμως πόσο επιβλαβείς είναι αυτές οι ουσίες; Η χρήση τους επιφέρει μη αντιστρέψιμες παρενέργειες συμπεριλαμβανομένης κι εκείνης του θανάτου;

Τα τελευταία 30 χρόνια έχουν πεθάνει 165 πρώην ποδοσφαιριστές «αφύσικα», παρουσιάζοντας περίεργες και σπάνιες μορφές καρκίνου. Αυτό είναι απλά η απόδειξη ότι η ντόπα δεν είναι νέα μόδα. Απλά σήμερα είναι πιο εξελιγμένη και γνωρίζουμε τις παρενέργειες και τις συνέπειές της.

Το 1989 κατασκευάστηκε στο εργαστήριο τεχνητά η ερυθροποιητίνη – ουσία που παράγει ο ίδιος ο οργανισμός και προκαλεί αύξηση των τα ερυθρών αιμοσφαιρίων και ως εκ τούτου βελτιώνει την αντοχή. Το 1991, δύο χρόνια αργότερα 11 Δυτικοευρωπαίοι ποδηλάτες πέθαναν εξ' αιτίας της παράνομης χορήγησής της. Από τη δεκαετία του '70, πέντε Έλληνες πρωταθλητές στη σφύρα και στο δίσκο έχουν πεθάνει από καρκίνο στο συκώτι και τους όρχεις σε ηλικίες 20, 25 και στη δεκαετία των 40 αντίστοιχα. Διάσημα ονόματα στο στίβο, Griffin, Dressler, Board, έφυγαν πολύ νωρίς για να απολαύσουν τις Ολυμπιακές και Ευρωπαϊκές αθλητικές επιτυχίες τους Πλάϊ σ' αυτούς πολλοί ανώνυμοι που επειδή δεν ήσαν διάσημοι δεν έγινε γνωστό ότι ο θάνατός τους συνδέεται με τη χρήση αυτών των φαρμάκων.

Ποια από τα φάρμακα έχουν επιζήμιες παρενέργειες; Στον αθλητισμό χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση των επιδόσεων οι ακόλουθες, επικίνδυνες για την υγεία, κατηγορίες φαρμάκων:

- Αναλγητικά

Φάρμακα τα οποία χαρακτηρίζονται ως αναλγητικά, καθώς θεραπεύουν αποκαθιστούν κάποιο τραυματισμό, κόπωση ή άγχος και τα οποία καθιστούν ικανό τον αθλητή να αγωνίζεται παρά την αδυναμία του οργανισμού του γι' αυτό. Προσφέρουν δηλαδή μία προσωρινή αποκατάσταση του οργανισμού, παρόμοια με την φυσιολογική του, που είχε πριν εκφρασθεί η συγκεκριμένη αδυναμία, ώστε να μπορεί να αγωνισθεί.

Σ' αυτά περιλαμβάνονται τα ναρκωτικά τύπου μορφίνης που ανακουφίζουν τον αθλητή από κάποιον υπερβολικό πόνο και στα οποία η κατάχρηση οδηγεί σε αναπνευστική καταστολή, σωματική και ψυχολογική εξάρτηση, (με πιθανό θάνατο), υπερεξάντληση και γενική απάθεια.

Επίσης κάποια από αυτά τα φάρμακα δεν είναι επιβλαβή σε φυσιολογικές δόσεις, σε μεγάλες ποσότητες όμως μπορεί να γίνουν εξαιρετικά επικίνδυνα για τον οργανισμό. Για παράδειγμα η κωδεΐνη, η οποία χρησιμοποιείται και στο ελαφρύ κρουλόγημα. Στην παραπάνω κατηγορία περιλαμβάνονται επίσης τα διάφορα καταπραϋντικά, ηρεμιστικά, μυοχαλαρωτικά, τοπικά αναισθητικά σε σπρί ή αλοιφές, αντιφλεγμονώδη, καθώς και τα κορτικοστεροειδή για τη θεραπεία οιδημάτων και την ανακούφιση από τον πόνο. Παρατεταμένη χρήση τους ή λήψη μεγάλων δόσεων των κορτικοστεροειδών οδηγεί σε υπέρταση, οστική και μυϊκή αδυναμία, διανοητικές διαταραχές όπως ευφορία, κατάθλιψη ή παράνοια και επιπλέον επιπλοκές με πεπτικό έλκος, ζαχαρώδη διαβήτη και τέλος για παιδιά που βρίσκονται στην εφηβεία τερματισμό της ανάπτυξής τους.

- Διεγερτικά

Φάρμακα τα οποία χαρακτηρίζονται ως εργογόνα, δηλαδή βελτιώνουν την σωματική απόδοση, πέρα από το σημείο που θα μπορούσε να πετύχει ο οργανισμός από μόνος του. Εδώ μιλάμε για τα πλέον αμφισβητούμενα και επικίνδυνα φάρμακα. τα ψυχοκινητικά διεγερτικά, τα οποία είναι ουσίες ξένες προς τον ανθρώπινο οργανισμό, με τα πιο γνωστά τις αμφεταμίνες με την πολυχρησιμοποιημένη εφεδρίνη και τα αναβολικά στεροειδή, όταν η συγκέντρωσή τους στο αίμα ξεπερνάει τα φυσιολογικά ποσοστά που ο ίδιος ο οργανισμός παράγει.

Μια μεγάλη διαφορά τους είναι ότι οι αμφεταμίνες μπορούν να επιφέρουν ξαφνικό θάνατο την ώρα του αγώνα, συνήθως από καρδιακή ή αναπνευστική ανεπάρκεια. Με τα αναβολικά όμως η κατάσταση είναι διαφορετική. Οι επιδράσεις τους είναι μακροχρόνιες και ο θάνατος μπορεί να έλθει κάποια στιγμή αργότερα, αφού ο αθλητής μπορεί και να έχει εγκαταλείψει την ενεργό δράση, από καρκίνο συνήθως στο συκώτι, έμφραγμα, ή νεφρική ανεπάρκεια.

Τα πιο δημοφιλή διεγερτικά είναι οι αμφεταμίνες η κοκαΐνη, η στρυχνίνη και η καφεΐνη. Τα φάρμακα αυτά αυξάνουν την εγρήγορση και βοηθούν σε αθλήματα που απαιτούν γρήγορα αντανακλαστικά, περιέχουν δηλαδή τα στοιχεία της επαγρύπνησης και της ετοιμότητας. (ποδηλασία, πυγμαχία, κολύμβηση, ποδόσφαιρο και μπάσκετ).

Επίσης μειώνουν και καθυστερούν την εμφάνιση της κόπωσης, δημιουργούν απώλεια κρίσης και ξεπερνώντας έτσι τη φυσιολογική κόπωση του οργανισμού, γεγονός το οποίον κάτω από συνθήκες μέγιστης προσπάθειας, όπως είναι η ώρα του αγώνα

μπορούν να οδηγήσουν και στο θάνατο. Ο Δανός ποδηλάτης Ολυμπιονίκης του 1960 στη Ρώμη Kurt Jensen και ο νικητής πρωταθλητής του γύρου Γαλλίας το 1967 Βρετανός Tommy Simpson πέθαναν την ώρα του αγώνα από χρήση αμφεταμινών.

Στη περίπτωση μέγιστης φυσικής καταπόνησης για τον οργανισμό, ακόμη και κανονικές δόσεις μπορεί να προκαλέσουν το θάνατο.

Από την ομάδα των αμφεταμινών οι συμπαθομιμητικές αμίνες με κύριο την εφεδρίνη είναι πιο δημοφιλή. Χρησιμοποιούνται από όσους θέλουν να διαβάσουν όλη τη νύχτα, να οδηγήσουν όλη τη νύχτα, να εργασθούν όλη τη νύχτα, να χάσουν βάρος, να πηδήσουν ψηλότερα, να τρέξουν γρηγορότερα...

Σε υψηλές δόσεις δημιουργούν σωματική και διανοητική υπερδιέγερση, που συνοδεύεται από αυξημένη ροή αίματος. Όμως στις παρενέργειες περιλαμβάνονται υψηλή αρτηριακή πίεση, πονοκέφαλος, καρδιακή αρρυθμία, ανυπομονησία, τρέμουλο, ανησυχία, ζαλάδα, αϋπνία, απώλεια κρίσης που μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρό τραυματισμό σε μερικά αθλήματα ή και απώλεια ευαισθητοποίησης σε κάποιο τραυματισμό, κοιλιακές συσπάσεις και τέλος κώμα και εγκεφαλική αιμορραγία.

Σε χαμηλές δόσεις χρησιμοποιούνται ως συστατικό φαρμάκων για να αντιμετωπισθεί το κρυολόγημα και το συνάχι, οπότε οι αθλητές πρέπει να είναι ενήμεροι για το περιεχόμενό τους.

Επίσης κάποια χάπια διαίτης περιέχουν εφεδρίνη, καθώς μειώνει την όρεξη, αλλά με τη συχνή χρήση της χάνεται η επίδραση και παραμένει η επικίνδυνη εξάρτηση. Διασημότερο θύμα τους ο Ντιέγκο Μαραντόνα, ο κορυφαίος αθλητής του 20ου όπου στην προσπάθειά του να ξαναβρεί τη φόρμα του και να ξαναπαίξει μπάλα σε ηλικία 34 ετών πιάστηκε με εφεδρίνη που είχε πάρει για να χάσει γρήγορα τα κιλά του και τερμάτισε την καριέρα του.

Στα διεγερτικά του Κ.Ν.Σ. ανήκε μέχρι πρόσφατα και η καφεΐνη, η οποία φαίνεται ότι αυξάνει την ικανότητα αντοχής και η οποία ορίζεται ως θετικό αποτέλεσμα ντόπινγκ όταν η συγκέντρωσή της στα ούρα ξεπερνάει τα 12 μικρογραμμάρια ανά χιλιοστόλιτρο ούρων. Αυτό απαιτεί 8 κούπες καφέ στη σειρά ή κάποιες περισσότερες κούπες τσάι.

- Αναβολικά ανδρογόνα στεροειδή

Τα αναβολικά αναφέρονται σε ουσίες που έχουν να κάνουν με την ανάπτυξη και την επιδιόρθωση των κυττάρων. Τα ανδρογόνα αναφέρονται στις χημικές ουσίες που ομοιάζουν στη χημική μορφή και στη δραστηριότητα που αναπτύσσουν με την ανδρική ορμόνη τεστοστερόνη, η οποία προάγει τα ανδρικά χαρακτηριστικά, σε αντίθεση με τις γυναικείες ορμόνες οιστρογόνα που προάγουν τα γυναικεία χαρακτηριστικά. Παράγονται από τον οργανισμό και

ανήκουν στην οικογένεια των στεροειδών όπου χημικά ομοιάζουν με το αρχικό μόριο κατασκευής τους, τη χοληστερίνη.

Κτίζουν μυϊκή μάζα, καθώς τα μυϊκά κύτταρα μεγενθύνονται συγκεντρώνοντας περισσότερα αμινοξέα (μυϊκή υπερτροφία), με επακόλουθο τη βελτίωση της απόδοσης σε αθλήματα που απαιτούν δύναμη και ταχύτητα. Στίβος, κολύμβηση, άρση βαρών, ποδόσφαιρο είναι τα πιο συνηθισμένα, ενώ νόμιμα χρησιμοποιούνται από αθλητές του body building, αφού μέχρι πρόσφατα πωλούνται χωρίς ιατρική συνταγή.

Αντίθετα η λήψη τους θα ήταν καταστροφή για την απόδοση ενός μαραθωνοδρόμου, καθώς θα ξόδευε περισσότερη ενέργεια για να μεταφέρει σε όλο το διάστημα του αγωνίσματός του μεγαλύτερο σωματικό βάρος.

Επίσης τα αναβολικά επιτρέπουν στον αθλητή να προπονείται σκληρότερα για περισσότερο χρόνο, αναλαμβάνοντας από τη κούραση γρηγορότερα. Έτσι ο αθλητής μπορεί να κρατάει την απόδοσή του σταθερή από αγώνα σε αγώνα, παρόλες τις διακυμάνσεις της προπονητικής ή αγωνιστικής κόπωσης ενώ κατά τη διάρκεια του αγώνα σε στιγμές έντονου ανταγωνισμού αυξάνεται η μαχητικότητά του.

Η χρήση τους στην εφηβεία είναι επικίνδυνη καθώς τερματίζει τη σωματική ανάπτυξη ολοκληρώνοντας πρόωρα τη ανάπτυξη στα άκρα των μακρών οστών, ώστε το άτομο δεν φθάνει τις κληρονομικές του διαστάσεις.

Οι παρενέργειες των αναβολικών στεροειδών περιλαμβάνουν συνέπειες, μερικές από αυτές μη αναστρέψιμες, απρόβλεπτες, μακροχρόνιες και επικίνδυνες για την υγεία του ατόμου και εξαρτώνται από τη δοσολογία των ουσιών, το μείγμα των ουσιών και τη χρονική διάρκεια λήψης τους.

Στις γυναίκες παρατεταμένη χρήση προκαλεί μη αναστρέψιμη αρρενωποίησή τους. Με άλλα λόγια όταν η γυναίκα παίρνει αναβολικά στεροειδή παίρνει ορμόνες που προάγουν τα ανδρικά χαρακτηριστικά, δηλαδή πάει ενάντια στη φύση της και μετατρέπεται σιγά σιγά εμφανισιακά σε άνδρα, ενώ η δυνατότητα να φέρει ένα προβληματικό γενετικά παιδί αργότερα είναι πολύ μεγάλες. Τέλος, υπάρχουν διάφορες ορμόνες και τα ανάλογά τους που παράγει ο οργανισμός και μπορούν να βοηθήσουν την απόδοση, όπως η ινσουλίνη, η αυξητική, παράγων IGF-I, ντοπαμίνη, ACTH, HCG, κ.α. και οι οποίες σ' έναν υγιή άνθρωπο δεν έχουν αντικείμενο ίασης κάποιας παθολογικής κατάστασης. Για παράδειγμα, κατάχρηση της αυξητικής είναι επικίνδυνη εξ' αιτίας διαφόρων επιδράσεων όπως αλλεργικές αντιδράσεις και μεγαλακρία.

Όσον αφορά τώρα τις απαγορευμένες ουσίες που βελτιώνουν την αγωνιστική απόδοση του αθλητή, είναι πολύ περισσότερες από αυτές που ελέγχονται ή είναι δυνατόν να ελεγχθούν από τις καθιερωμένες επιστημονικές μεθόδους υψηλής τεχνολογίας.

Σήμερα είναι πια κατονοητό ότι δεν θα καταπολεμήσουμε ποτέ πλήρως τη χρήση απαγορευμένων ουσιών με διοικητικές αποφάσεις. Τα κίνητρα που οδηγούν στο ντόπινγκ είναι η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού και η μόνη καθαρή λύση στο

πρόβλημα θα ήταν ο πλήρης διαχωρισμός αυτών των δύο. Πράγμα αδύνατον για τα πολλαπλά συμφέροντα που караδοκούν.

Όμως, πέρα από τα στοιχεία της ηθικής τάξης σε δύο μέτωπα, του αθέμιτου ανταγωνισμού προς το συναθλητή και της εξαπάτησης των θεατών, το τίμημα που πληρώνει ο αθλητής καταφεύγοντας στη χημική ενίσχυση όσον αφορά την υγεία του είναι βαρύ. Όταν η υγεία και η ίδια η ζωή των αθλητών διακυβεύεται πρέπει να τραβιέται η διαχωριστική γραμμή που μας ωθεί να βλέπουμε τον αθλητισμό ως θέαμα.

β) Χουλιγκανισμός και βία

Ός χουλιγκανισμός αναφέρεται η ανάρμοστη και βίαιη συμπεριφορά οπαδών αθλητικών ομάδων που οδηγεί στη διατάραξη της τάξης. Εκφάνσεις χουλιγκανισμού συνήθως θεωρούνται πράξεις όπως η υβριστική συμπεριφορά σε γήπεδα κατά τη διάρκεια αγώνων πολλές φορές με ρατσιστική διάθεση, η επιθετική συμπεριφορά σε αυτούς τους χώρους, οι εισβολές οπαδών στον αγωνιστικό χώρο πολλές φορές με βίαιες διαθέσεις, οι ομαδικές συγκρούσεις

οπαδών εντός και εκτός γηπέδων καθώς και δολοφονίες που γίνονται μεταξύ οπαδών που τάσσονται υπέρ διαφορετικών ομάδων.

Μεγάλη πληγή για το σύγχρονο αθλητισμό και κυρίως για αθλήματα όπως το ποδόσφαιρο και το μπάσκετ, αποτελούν τα φαινόμενα βίας και φανατισμού που παρατηρούνται στα γήπεδα. Ενώ παλαιότερα, οι φίλαθλοι κινούνταν από καθαρή αγάπη για τις αθλητικές τους ομάδες, έχουν τραπεί σήμερα σε φανατισμένους οπαδούς, που σπεύδουν να εμπλακούν σε βίαιες αναμετρήσεις με τους οπαδούς της αντίπαλης ομάδας, αφαιρώντας από τις αθλητικές αυτές αναμετρήσεις κάθε ψυχαγωγικό και φίλαθλο χαρακτήρα.

Οι εικόνες νεαρών οπαδών, ομάδων που φωνάζουν υβριστικά συνθήματα, πετάνε αντικείμενα στον αγωνιστικό χώρο και μεταχειρίζονται κάθε μορφή βίας καταστρέφουν το αθλητικό ιδεώδες και απομακρύνουν όλο και περισσότερο τους ανθρώπους από τα γήπεδα και τον αθλητισμό.

Τα αίτια αυτής της κατάστασης πρέπει να τα αναζητήσουν στην εμπορευματοποίηση που κυριαρχεί στον χώρο του αθλητισμού. Οικονομικοί παράγοντες με μεγάλα χρηματικά κεφάλαια αναλαμβάνουν διάφορα αθλητικά σωματεία έχουν μεγάλη ευθύνη για το φαινόμενο του χουλιγκανισμού. Συχνά για να αναδείξουν την ομάδα τους και να κερδίσουν χρήματα μέσα από αυτή φανατίζουν τους νεαρούς φίλάθλους και τους μετατρέπουν σε

οπαδούς, δηλαδή ανθρώπους χωρίς κρίση που παρασύρονται από τα βίαια ένστικτα τους και οδηγούνται σε πράξεις που δεν ταιριάζει στο χώρο του αθλητισμού. Βέβαια συχνό είναι το φαινόμενο της διαφθοράς και της επιδίωξης του κέρδους μέσα από στημένα παιχνίδια και ύποπτες διαιτησίες και φυσικά εξοργίζουν τους οπαδούς και τους οδηγούν σε βίαιες πράξεις. Ο χουλιγκανισμός ωστόσο συνδέεται με συγκεκριμένα κοινωνικά προβλήματα. Οι νέοι που σπάνε και καταστρέφουν ό,τι βρεθεί μπροστά τους πολλές φορές έχουν ζήσει την αδιαφορία της κοινωνίας, την αδικία, συνήθως είναι άνεργοι και χωρίς κάποιες προοπτικές για το μέλλον. Η βία που χρησιμοποιούν γίνεται ένας τρόπος για να εκδηλώσουν την περιφρόνηση και την οργή τους προς την κοινωνία. Είναι μια μορφή κοινωνικής αντίδρασης που όμως δεν έχει αποτελέσματα.

Τα οικονομικά προβλήματα, το καθημερινό άγχος, οι γρήγοροι ρυθμοί της ζωής, ο περιορισμός του ελεύθερου χρόνου οδηγεί στην εκτόνωση μέσα στους αθλητικούς χώρους. Βέβαια δεν πρέπει να ξεχνάμε την αρνητική δράση των Μ.Μ.Ε. που συχνά δυναμιτίζουν την ατμόσφαιρα κυρίως πριν από μεγάλα αθλητικά γεγονότα. Είναι χρέος της πολιτείας να αντιμετωπίσει τα αίτια που δημιουργούν το φαινόμενο του χουλιγκανισμού. Παράλληλα όμως με την κατάλληλη αγωγή είναι απαραίτητο να δημιουργήσει το φίλαθλο πνεύμα στους ανθρώπους και να τους μεταδώσει τα ιδανικά του αθλητισμού. Μέσα από αυτές τις σκέψεις ο αθλητισμός θα διαφυλάξει την ομορφιά του και τη σπουδαία του σημασία για τον άνθρωπο.

Ο χουλιγκανισμός στην Ελλάδα

Ο χουλιγκανισμός εμφανίστηκε στην Ελλάδα στις αρχές της δεκαετίας του '80 και σε σύντομο χρονικό διάστημα είχε ραγδαία εξελιχθεί σε ανησυχητικό κοινωνικό φαινόμενο. Παρατηρήθηκε κυρίως ανάμεσα σε οπαδούς των μεγάλων ομάδων της Ελλάδας, ακόμη και σε διοργανώσεις τοπικού και ερασιτεχνικού επιπέδου.

Τη δεκαετία του '90 μεταφέρθηκε και στο μπάσκετ, από τους ίδιους τους οπαδούς που στήριζαν τα ποδοσφαιρικά σωματεία. Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί ύφεση στα περιστατικά, παρά το αξιοσημείωτο συμβάν της 29ης Μαρτίου 2007 όπου σε συμπλοκή χούλιγκαν του Ολυμπιακού και του Παναθηναϊκού υπήρξε νεκρός οπαδός. Μάλιστα, σε έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης, η Ελλάδα είναι η τελευταία στην κατάταξη των ευρωπαϊκών χωρών που αντιμετωπίζουν προβλήματα χουλιγκανισμού.

Παρά την ύφεση όμως του προβλήματος, ο χουλιγκανισμός δεν παύει ποτέ να είναι ένα αρρωστημένο κοινωνικό φαινόμενο που έχει αντίκτυπο σε όλες τις δομές της κοινωνικοπολιτικής ζωής της χώρας. Όσοι εμπλέκονται δε γύρω από αυτόν κινδυνεύουν για τη σωματική τους ακεραιότητα, ενώ βρίσκονται ανά πάσα στιγμή κάτω από το φόβο της σύλληψης και της φυλάκισης με τα επακόλουθά της. Τα άτομα που ανήκουν στους κύκλους αυτούς και συμμετέχουν στα επεισόδια αυτά έχουν μια ποιοτική αναβάθμιση σε σύγκριση με παλιότερα. Η ηλικιακή τους κατανομή δεν

περιορίζεται σε 18αρηδες, αντιθέτως οι περισσότεροι είναι 23-25 ενώ υπάρχουν αρκετοί έως και 35 ετών.

Με λίγα λόγια, πρόκειται για συνειδητοποιημένους χούλιγκαν, οι οποίοι γνωρίζουν το τι θα ακολουθήσει, θεωρούνται οι ελίτ της ομάδας τους και αρκετοί από αυτούς είναι γνωστοί με το όνομά τους ή κάποιο παρατσούκλι. Σε κάθε σύγκρουση βλέπουμε άτομα αποφασισμένα, με μίσος στο βλέμμα τους και με διάθεση να έρθουν σε οπτική επαφή με τον αντίπαλο ώστε να έχουν λεκτική αντιπαράθεση. Πολλοί γνωρίζονται μεταξύ τους από παλιότερες συμπλοκές. Οι φάτσες και οι σωματότυποι ορισμένων μπορούν εύκολα να προκαλέσουν φόβο ακόμα και σε ένα μνημένο οπαδό. Εντύπωση προκαλεί και ο σχετικά μεγάλος αριθμός αυτών που συμμετέχουν ενεργά στα επεισόδια που τις περισσότερες φορές έχουν σχεδόν προαναγγελθεί.

Έτσι καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τα σκληρά μέτρα στο ποδόσφαιρο και οι αυστηρές ποινές όπως οι αγώνες κεκλεισμένων των θυρών οδηγούν στην έκφραση της ποδοσφαιρικής βίας ή του χουλιγκανισμού σε διαφορετικά πεδία δράσης. Γίνεται σαφές ότι αυτό είναι ένα κατασταλτικό μέσο που από μόνο του δε μπορεί να βοηθήσει στην πάταξη ή ελάττωση της βίας. Σε συνδυασμό με την απαγόρευση μετακίνησης οπαδών δημιουργείται ένα εκρηκτικό μείγμα, ένα ηφαίστειο που βράζει και κάποια στιγμή θα εκραγεί.

Συμπερασματικά γίνεται αντιληπτό ότι ο χουλιγκανισμός στην Ελλάδα έχει ξεπεράσει το ρομαντικό του στάδιο προ πολλού, ενώ έχει αφήσει πίσω του και τη φάση της ενηλικίωσης της δεκαετίας του '90. Έχει ενταχθεί σε μια νέα εποχή και έχει εξελιχθεί στα πρότυπα του Βρετανικού και Ολλανδικού χουλιγκανισμού όπως αυτός εμφανίστηκε τα τελευταία 10 χρόνια, διατηρώντας βέβαια τις ιδιαιτερότητές του, πολλές από τις οποίες οφείλονται στην προχειρότητα και στον ερασιτεχνισμό που χαρακτηρίζει τις Ελληνικές Αρχές στον τρόπο αντιμετώπισης του.

Τρόποι για την αποκατάσταση των αρνητικών πτυχών του αθλητισμού

- Είναι σαφές πως πολλά από τα αρνητικά σημεία στο χώρο του αθλητισμού έχουν προκύψει από την εμπορευματοποίηση του επαγγελματικού αθλητισμού και του πρωταθλητισμού. Με δεδομένο, όμως, το γεγονός ότι πλέον οι επαγγελματίες αθλητές αντιμετωπίζονται ως διασημότητες και μπορούν να αποκομίσουν τεράστια χρηματικά ποσά από την εκμετάλλευση του ονόματος και της εικόνας τους, μέσω κυρίως της προώθησης προϊόντων, γίνεται αντιληπτό πως είναι δύσκολο να επιδιωχθεί μια επιστροφή σε πιο αθώες -και άρα λιγότερο προσοδοφόρες- εποχές. Η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού είναι πια μη αναστρέψιμη, αλλά δεν ισχύει το ίδιο και για τις νέες συνήθειες στο χώρο αυτό, όπως είναι η χρήση αναβολικών και η διαφθορά. Εκείνο που

απαιτείται, βέβαια, είναι μια εντατικοποίηση των σχετικών ελέγχων, αλλά και μια αυξημένη αυστηρότητα στην αντιμετώπιση των σχετικών κρουσμάτων.

- Οι αθλητές μπορούν να αποζητούν τα οικονομικά οφέλη της διασημότητας και των επιτυχιών τους, αλλά θα πρέπει να το κάνουν αυτό μέσα από καθαρές νίκες και κυρίως μέσα από την προσωπική τους προσπάθεια, χωρίς την τεχνητή ενίσχυση των αναβολικών ουσιών. Το ζητούμενο, όμως, είναι διττό, καθώς απαιτείται αφενός η συμβολή της Πολιτείας, ώστε να μην γίνονται ανεκτές τέτοιες αθέμιτες παρεκτροπές, κι αφετέρου η απόκτηση από τους αθλητές εκείνου του ήθους κι εκείνης της συνείδησης, που να τους ωθεί στο να απορρίπτουν κάθε ανάλογη παρανομία.

- Η καλλιέργεια και η εδραίωση μιας ορθής και άρτιας ηθικής στους νέους αθλητές μπορεί να προκύψει μόνο μέσα από την κατάλληλη πνευματική αγωγή, ώστε να είναι εφικτή η έγκαιρη δημιουργία αντιστάσεων απέναντι στα κελεύσματα του -εύκολου- πλουτισμού και της διασημότητας. Οι νέοι αθλητές θα πρέπει να εκτιμήσουν πρωτίστως την ομορφιά και τα οφέλη του αθλητισμού, ώστε να στραφούν στην υπηρέτηση του καθαρού αθλητισμού και όχι στη με κάθε μέσο διεκδίκηση της διάκρισης, με μόνο κίνητρο το κέρδος.

- Την ισχυροποίηση του ορθού αθλητικού πνεύματος και την επιδίωξη επιτυχιών που να βασίζονται καθαρά και μόνο στην προσωπική προσπάθεια, μπορούν να ενισχύσουν και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης αφενός με την προβολή εκείνων των αθλητών που αποδεδειγμένα έχουν σημειώσει καθαρές διακρίσεις κι αφετέρου με τη στηλίτευση των φαινομένων διαφθοράς και εξαπάτησης. Αν, επομένως, οι φορείς αγωγής και παιδείας, η Πολιτεία και τα Μ.Μ.Ε., επιδιώξουν συστηματικά την επιβράβευση των αθλητών που απορρίπτουν τα αναβολικά και τη διαφθορά, τότε θα εδραιωθεί με τον καιρό ένα πιο ενάρετο πνεύμα στον αθλητισμό· κάθε αθλητής θα το θεωρεί θέμα αρχής και αξιοπρέπειας να επιτυγχάνει αξιόλογες επιδόσεις βασιζόμενος στην σκληρή προπόνηση και μόνο.

- Η Πολιτεία θα πρέπει από τη μεριά της να επιδιώξει την απарέγκλιτη εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας, ώστε τόσο η χρήση αναβολικών όσο και φαινόμενα χρηματισμού ή βίας να τιμωρούνται με συνέπεια και αυστηρότητα. Η σταθερή εφαρμογή των νόμων θα λειτουργήσει αποτρεπτικά σε κάθε τέτοια παρεκτροπή και θα επαναφέρει στον αθλητισμό την αναγκαία αξιοπιστία και εμπιστοσύνη.

- Σημαντική είναι, άλλωστε, η ενίσχυση του ερασιτεχνικού αθλητισμού, που επιτρέπει

στους πολίτες, και κυρίως στους νέους, την απόλαυση των αθλητικών δραστηριοτήτων, χωρίς τις εντάσεις, το φανατισμό και τις τεχνητές διακρίσεις, που έχουν τόσο αλλοιώσει τον εμπορευματοποιημένο επαγγελματικό αθλητισμό. Προκύπτει, έτσι, το αίτημα για τη δημιουργία και συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων σε κάθε δήμο και σε κάθε σχολείο, ώστε οι νέοι να μπορούν να αθλούνται και να αποκτούν συνάμα -μέσα από την αντίστοιχη αγωγή στο πλαίσιο της εκπαίδευσής τους- μια υγιή επαφή με τον αθλητισμό.

- Μέριμνα της πολιτείας θα πρέπει να αποτελέσει η ύπαρξη πλήρους διαφάνειας στα οικονομικά στοιχεία των επαγγελματικών ομάδων, προκειμένου να παρεμποδίζονται περιστατικά χρηματισμού ή άλλης άνομης δραστηριότητας. Κάθε χορηγός, κάθε εμπορικός ή άλλος συνεργάτης των ομάδων, όπως και κάθε οικονομική συναλλαγή των παραγόντων των ομάδων θα πρέπει να τίθεται υπό αυστηρό έλεγχο, ώστε να διαπιστώνεται έγκαιρα η ύπαρξη ύποπτων ή αδικαιολόγητων οικονομικών δοσοληψιών.

Τέλος, πρέπει να επισημάνουμε ότι η καθολική αλλοτρίωση της σύγχρονης εποχής συμπαρέσυρε και τον αθλητισμό στη δίνη της, που έχασε τον προσανατολισμό του, με όλα τα δυσάρεστα φαινόμενα που διαπιστώνουμε καθημερινά. Τα φαινόμενα αυτά μπορεί και πρέπει να εξαλειφθούν. Κι αυτό θα γίνει όταν συνειδητοποιήσουν όλοι εκείνοι που έχουν σχέση με τον αθλητισμό, πως θα εξυπηρετήσουν καλύτερα τα αθλήματα, τους αθλητές και τους φιλάθλους, αν επανατοποθετήσουν σε υγιείς και σωστές βάσεις τον αθλητισμό, για να ανταποκρίνεται στον πραγματικό του σκοπό, στο αθλητικό ιδεώδες.

*****

ΠΗΓΕΣ

<https://el.wikipedia.org/wiki/Αθλητισμός>

<http://lyk-aigal.att.sch.gr/autosch/joomla15/images/...a.../%20%20%20.pdf>

www.slideshare.net/apostolisn/t-30859779

<http://lyk-veroias.ima.sch.gr/.../θετικες-και-αρνητικες-πτυχες-του-αθλητισμου>

www.delasalle.gr/gymnasio_lykeio/projects/doping.pdf

www.doping-prevention.sp.tum.de/el/doping-in.../history-of-doping.htm...

<https://el.wikipedia.org/wiki/Χουλιγκανισμός>

youngpeople.gr > ... > ΑΡΘΡΑ > Ο Χουλιγκανισμός στην Ελλάδα

www.slideshare.net/damiani1977/ss-32131564

Αθλητισμός χωρίς αναβολικά και βία!

"Εύ αγωνίζεσθαι"

